

"Ve oradan gelen ve başını vücuda çıkaran ve zaman-ı hazıra uğrayan biçarelerin başları ecel cellâdının satırıyla kesilip hiçliğe atıldığından..." cümlesini devamıyla açıklar mısınız?

Bediüzzaman'ın ifadesiyle,

"Levh-i Mahv-İsbat ise, sabit ve daim olan Levh-i Mahfuz-u A'zam'ın daire-i mümkinatta, yani mevt ve hayata, vücud ve fenaya daima mazhar olan eşyada mütebeddil bir defteri ve yazar bozar bir tahtasıdır ki, hakikat-ı zaman odur." (bk. Sözlür, Otuzuncu Söz, s. 548)

Cenab-ı Hak, ilmindeki manalardan bir kısmını zamanın sayfasında yazmakta, daha sonra ölüm kanunuyla bunları silip yenilerini göstermektedir.

Eşyanın Allah'ın ilmindeki halinde zaman söz konusu değildir; ezel- ebed beraberdir. Bunların vücuda gelmeleri belli bir tertip ve sıra iledir, böylece zaman ortaya çıkmaktadır.

Ezbere bildiğimiz bir şiirin başı ve sonu ilmimizde beraberce bulunur. Ama bunu söylemeye veya yazmaya başladığımızda belli bir sıra ortaya çıkar.

Bir insanın ömrü boyunca geçireceği devreler, nutfede mevcuttur; ama **Kitab-ı Mübin** dediğimiz bu alemde daha geniş ve ayrıntılı görüntüler var ayrıca Levh-i Mahv ve İspat dediğimiz levhada, şartların yerine gelip gelmediği de kontrol edilmektedir; yani bir adamın başına gelecek şeylerin tayin ve tespiti Levh-i Mahv ve İspat'ta gerçekleşir.

İlm-i İlâhî'nin değişmesi muhaldir. Ezelden ebede kadar olmuş ve olacak bütün hâdiseler gibi, ata kanununun tatbikatı da o ilmin şümûlündedir. Bu kader değişmez. Değişiklikler sabit ve derin olan Levh-i Mahfûz'un daire-i mümkinatta bir defteri ve yazar bozar tahtası hükmündeki Levh-i Mahv ve isbat'ta olmaktadır. Önce takdir edilen nice cezalar, daha sonra tövbe vesilesiyle ve ata kanunu ile afvedilmekte, Levh-i Mahv ve İspat'tan silinmekte ve kaza edilmemektedir. Nitekim bir âyet-i kerîmede şöyle buyrulmaktadır:

"Allah dilediği şeyi mahveder ve dilediğini isbat eder. Nezdinde kitabın aslı olan Levh-i Mahfuz vardır."(Ra'd, 13/39)

İşte **zaman** denilen şey, yani zamanın hakikati bu üç kavramadan müteşekkildir. Üstad Hazretleri buna Kudret-i İlahi'nin **yazar bozar tahtası ve defteri** diyor. Zamanın içindeki **geçmiş, gelecek** ve **şimdiki zaman** kavramları da manasını **Levh-i Mahv-İspattan** alıyorlar.

Mümin açısından istikbal, yani zamanın gelecek boyutu ilmi İlahide bekleyen eşyanın varlık boyutuna girmek için beklediği bir alem, bir varlık boyutudur.

Kafir Allah'ı ve ahireti inkar ettiği için, onun nazarında istikbal yokluk ve karanlıktır. Tesadüf eseri oradan varlık sahsına düşen bir şey, ecel celladı tarafından derhal imha ediliyor. Yani mazi denilen yokluk kuyusuna atılıyor. Hal böyle olunca, kafir bu inkarı ve inançsızlığı yüzünden geçmiş ve geleceği karanlık ve vahşet şeklinde algılıyor. Bu algısı da hazır lezzetini acılaştırıp zehir ediyor. Geleceği ve geçmişi karanlık ve vahşet olan birisinin, şimdiki zamanı elbette acılı ve azaplı olur. O an ki cüzi lezzetini bozup dağıtır. İnsanın mutlu veya mutsuz olması, inancına göre şekillenir. İnançsızlık maddi ve cüzi lezzetleri acılaştırıyor.